

Šemso Tucaković

OPERACIJA JESEN '94.¹

OPERATION AUTUMN '94

Sažetak

„Operacija jesen '94“, knjiga novinara Oslobođenja Šefke Hodžića, peto je djelo ovog autora koje govori o ratnim dešavanjima na našim prostorima. Knjiga je promovirana dana 11. 11. 2007. godine.

Autor nije bez razloga odabrao jedanaesti novembar, jer je upravo tog dana, prije trinaest godina, počela ratna operacija u Hercegovini „Jesen '94“, koja i danas izaziva brojne kontroverze.

No, knjiga govori i o Pofaličkoj bici, zbivanjima u Srebrenici, u mostarskoj „Vranici“, a mnoge će vjerovatno najviše zainteresirati posljednji dio „Jeseni 94“, u kojem se objašnjava, svjedočenjem i dokumentima, zašto jedinice bosanskohercegovačke armije nisu krenule prema Banjoj Luci.

Summary

„Operation autumn '94“, a book written by Šefko Hodžić, a journalist of daily newspaper Oslobođenje, is the fifth work by this author, that deals with war events at our region. The book is promoted on November 11, 2007.

Author did not without reason choose November 11, because just on that day thirteen years ago, had started the war operation in Herzegovina „Autumn '94“, that even today causes a lot of controversies.

¹ Šefko Hodžić, *Operacija jesen '94.*, Sarajevo, DES, 2007.

The book is about Pofalići battle, events in Srebrenica, in „Vranica“ in Mostar. The most interesting part is „Autumn ‘94.“ in which is explained by witnessing and documents why the troops of Bosnia and Herzegovina’s Army did not move towards Banja Luka.

Novinar i publicist Šefko Hodžić pripremio je za publiciranje i objavio, ovih dana, u obliku knjige, zbirku svojih novinarskih tekstova, s kojima se čitalačka javnost ranijih godina već susretala prateći stranice lista „Oslobođenje“. Zbirku čine tri feljtona („Pofalićka bitka“ i „Operacija jesen ‘94“, „Srebrenica – uspon i pad“), te nekoliko ratnih reportaža i drugih priloga.

Centralno mjesto autor je, s razlogom, dao prilogu o jednoj neuspjeloj ratnoj operaciji u kojoj su, jesenskih dana 1994. godine, učestvovali borci 4. korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine. Značajno mjesto u rukopisu zauzima autorovo istraživanje velikosrpskog genocida u Srebrenici.

Iako se radi o tekstovima različitog novinarskog žanra, pisanim u različito vrijeme i u specifičnim povodima, svima obilježje daju tri sljedeće činjenice:

1. Prilozi u rukopisu govore o dramatičnom vremenu rata i agresije na Bosnu i Hercegovinu, vremenu stasanja armije naše zemlje, njenih prvih bitaka, žrtvovanja, pa i povremenih poraza. Jedan od uspješnijih okršaja branitelja Bosne i Hercegovine i agresora desio se u sarajevskom naselju Pofalići maja 1992. godine. Tom okršaju autor posvećuje pedesetak prvih stranica svoje knjige. Skoro polovinu knjige, tačnije oko 200 stranica, čini tekst feljtona koji govori o borbama u Hercegovini i pokušaju 4. korpusa Armije Bosne i Hercegovine da oslobodi Velež i Podveležje. Akcija je počela na današnji dan 1994. godine, prije dakle tačno 13 godina. Bila je to jedna od neuspješnih akcija Armije Bosne i Hercegovine, koja je završena znatnim ljudskim gubicima i koja i sada opterećuje svijest preživjelih boraca Hercegovine.
2. Autor, na osnovu izvornih dokumenata korpusa i kazivanja boraca rekonstruirao tu jesensku dramu na Veležu i u Podveležju. U knjizi je 30 stranica posvećeno tragediji Srebrenice.

3. Svi tekstovi su rezultat predanog istraživačkog napora autora usmjerenog na prezentaciju što uvjerljivijih činjenica i situacija o presudnim danima naše neposredne prošlosti. Iako sam nije bio svjedok i akter događaja o kojima piše, autor je snagom neumornog istraživača nastojao da pro-
nikne u bit ratnih drama, u svu tragiku i dramatiku bitaka, stanje njihovih aktera i neposrednih učesnika. U tekstovima se redaju činjenice, likovi, njihove nade, sumnje i strahovi, njihove želje i nadanja, žudnje i sudbine. O tome Šefko Hodžić piše novinarskim stilom, snagom iskusnog reportera, ali na način traganja za istinom koji tekstovima daju odgovarajuću historiografsku vrijednost. Sami po sebi ti tekstovi nisu historija, ali jesu građa za izučavanje historije naše dramatične borbe za Bosnu i Hercegovinu.
4. Tekstovi Šefke Hodžića sakupljeni u knjizi „Operacija jesen ‘94“ imaju izrazitu etičku vrijednost. Oni podsjećaju na vrijeme neposredne prošlosti u kojem su se jedan narod (Bošnjaci) i jedna zemlja (Bosna i Hercegovina) našli pred ponorom nestanka. Samo hrabrošću najboljih sinova naše zemlje, organiziranih u Armiju Republike Bosne i Hercegovine, takva sudbina je izbjegnuta. Stoga tekstovi koji podsjećaju na taj period imaju snagu poruke. Jer, narod koji zaboravi svoju prošlost, kako kaže latinska mudrost, riskira da mu se ona ponovi. Svjedoci smo i savremenici sadašnjih napora da se ta prošlost zaboravi. U te napore uključeni su svi oni sa istoka i zapada koji su nas prije petnaestak godina nastojali uništiti. U akciju zaboravljanja herojske borbe u Bosni i Hercegovini uključeni su brojni ratni profiteri, dezertteri i ne mali broj aktuelnih vlastodržaca, koji su krv boraca Hercegovine, Srebrenice, Krajine i drugih mjesta već dobrano unovčili. Sve su rjeđe knjige o dramatici i tragici našeg odbrambeno-oslobodilačkog rata, a potencijalni autori su pred sve većim preprekama. Knjiga Šefke Hodžića se otuda doima i kao svojevrsan kuriozitet u općoj atmosferi potiskivanja u zaborav sudbosnih događaja i aktera odbrambeno-oslobodilačkog rata. Te činjenice su uporišne tačke autorovog stava da je novinarske

tekstove trebao objaviti u obliku knjige i pod naslovom „Operacija jesen ‘94“. Knjiga će biti korisna onima koji izučavaju ratnu prošlost naših prostora, ali i onima koji tragaju za najsigurnijim putovima budućnosti.